లా రిపోర్టులకు నివేదించదగినది

గోదావరి పరులేకర్

వర్సెస్

స్టేట్ ఆఫ్ బొంబాయి మరియు ఇతరులు

(పతంజలి శాస్త్రి, గౌరవనీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ముఖర్జీ, చంద్రశేఖర్ అయ్యర్, వివియన్ బోస్ మరియు గులాం హసన్, గౌరవనీయ న్యాయమూర్తులు)

ముందస్తు నిర్బంధ (పిడి) చట్టం , 1950 , సవరించబడిన ముందస్తు నిర్బంధ (రెండవ సవరణ) చట్టం , 1952 , సెక్షన్ 11-ఎ – వివక్షతో కూడుకున్నదా – చెల్లుబాటు – భారత రాజ్యాంగం, 1950, అధికరణలు (ఆర్టికల్స్) 14, 22(7)(బి) – "తక్కువ వ్యవధిలో అని ఉత్తర్వులో పేర్కొనబడితే తప్ప" అర్థం.

ముందస్తు నిర్బంధ (రెండవ సవరణ) చట్టం , 1952 ద్వారా ముందస్తు నిర్బంధ (పి.డి) చట్టం, 1950 లో చేర్చబడిన 11-ఎ సెక్షన్ కింద నిర్ధారించబడిన ఏదైనా నిర్బంధ ఉత్తర్వును అనుసరించి ఏ వ్యక్తినైనా నిర్బంధించగల గరిష్ట వ్యవధి నిర్బంధ తేదీనుండి పన్నెడు నెలలు ఉండాలి. కానీ సబ్-సెక్షన్(2) లో దీనికి అర్హతగా నిర్బంధాన్ని రెండు తరగతులుగా విభజించారు: (ఎ) 30 సెప్టెంబరు 1952 కన్నా ముందు నిర్బంధ ఉత్తర్వులు నిర్ధారించబడినవి, మరియు (బి) ఆ తేదీ తర్వాత నిర్ధారించబడినవి, మరియు ఇది గత సందర్భంలో , ఉత్తర్వులో తక్కువ వ్యవధిని పేర్కొనకపోతే , నిర్బంధం ఏప్రిల్ 1 , 1953 వరకు లేదా నిర్బంధ తేదీనుండి పన్నెండు నెలలవరకు కొనసాగుతుంది , తర్వాత గడువు ముగిసే సందర్భం వరకు:

నిర్ధారణ , (1) కేవలం తాజా వర్గీకరణను ప్రవేశపెట్టినందున , అధికరణం 14 లేదా అధికరణం 22(7)(బి) లకు సెక్షను ప్రతికూలం కాదని , వర్గీకరణ సహేతుకమైనది కావడంతో ఇది నిర్బంధాలను చట్టానికి ముందు మరియు ఆ తర్వాత వర్గీకరణగా విభజించబడింది. 1952 సెప్టెంబరు 30 వ తేదీకి ముందు నిర్బంధాలు నిర్ధారించబడిన వ్యక్తుల మధ్య ఈ సెక్షను ఎటువంటి వివక్షను కలిగివుండదు , ఎందుకంటే ఈ సెక్షను ఫలితంగా , కొంతమంది వ్యక్తుల విషయంలో నిర్బంధకాలం ఎక్కువగా ఉండవచ్చు మరియు ఇతరుల విషయంలో అది తక్కువగా ఉండవచ్చు;

శామ్ రావ్ పరులేకర్ వర్సెస్ ది డిస్ట్రిక్ట్ మేజిస్ట్రేట్ , థానా అండ్ అదర్స్ [(1952) యస్.సి.ఆర్.683]అనుసరించబడింది.

(ii) ఎలాంటి నిర్బంధ కాలాన్ని పేర్కొనని 16 అక్టోబరు , 1951 న వెలువరించబడిన నిర్బంధ ఉత్తర్వు సెక్షన్ 11-ఏ(2) యొక్క అర్థంలో తక్కువ వ్యవధిని పేర్కొన్న ఉత్తర్వు" కు సంబంధించిన కేసువారు , ఎందుకంటే నిర్బంధ గడువు 31 మార్చి , 1952 న ముగిసి ఉంటుంది లేదా 30 సెప్టెంబరు, 1952 న, సవరణ చట్టం కోసం మాత్రమే.

ప్రారంభిక అధికారపరిధి: పిటిషను నంబరు 399/1952. భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణం (ఆర్టికల్) 32 ప్రకారం హెబియస్ కార్పస్ రిట్ ఉత్తర్వు దరఖాస్తు. గోదావరి పరులేకర్ , ఫిర్యాది, స్వయంగా.

ప్రతివాది తరపున యం.సి.సేతల్వాడ్ , కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన న్యాయవాది (అటార్నీ జనరల్) (జి.ఎన్.జోషీ మరియు పి.ఎ. మెహతా సహితంగా)

1952. డిసెంబరు 5 తీర్పు రాసి వెలువరించినవారు గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి బోస్ – ఇది భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణం పకారం హెబియస్ కార్పస్ పిటిషన్ (బాధితుని హాజరుపరచి నిర్బంధ కారణాలు చెప్పమనే కోర్టు ఉత్తరువు)

1951 లో సవరించబడిన ముందస్తు నిర్బంధ(పి.డి.) చట్టం , 1950 ప్రకారం పిటిషనరు , 1951 అక్టోబర్ 16 న నిర్బంధించబడ్డారు. ఆమె నిర్బంధం వాస్తవానికి దీనికన్నా చాలాకాలంగా ఉంది. అయితే ఇంతకుముందు వేరే ఆదేశాల ప్రకారం ఉన్న నిర్బంధ ఉత్తర్వులు ప్రస్తుత విషయానికి అప్రస్తుతం. ప్రస్తుత నిర్బంధం జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ , థానా ఉత్తర్వుపై ఆధారపడి ఉంది మరియు ఉత్తర్వు ఎటువంటి నిర్ణీత వ్యవధిని పేర్కొనకుండా పిటిషనర్ ను నిర్బంధించాల్సిందిగా సూచించారు. దృఢీకరణ ఉత్తర్వు 1952 జనవరి 4 న ఆమోదించబడింది , అయితే అందులోకూడా ఎటువంటి వ్యవధి నిర్దేశించబడలేదు. ఉత్తర్వులో ఎటువంటి వ్యవధి పేర్కొనబడలేదు కాబట్టి , 1951 సవరణ చట్టం ప్రకారం కారణంగా ఆమె నిర్బంధ కాలం 1952 మార్చి 31 న ముగిసింది ; లేదా 1952 సెప్టెంబరు 30 వ తేదీపై 1952 XXXIV చట్టం కారణంగా ఇది తదుపరి సవరణను మరింత ప్రభావితం చేస్తుందన్నది పిటిషనరు కేసు.

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాఖలు చేసిన సమాధానం ప్రకారం , 1950 నాటి ముందస్తు నిర్బంధ (పిడి) చట్టం , 1952 చటం LXI ద్వారా మళ్ళీ సవరించబడటంతో దాని ప్రభావం సెక్షన్ 11-ఎ

కారణంగా మరియు ఇది 1950 ప్రాథమిక చట్టానికి చేర్చబడటంతో ఈ పిటీషనర్ యొక్క నిర్బంధాన్ని 1951 మార్చి 31 వరకు కొనసాగించబడింది.

నిర్ధారించబడిన నిర్బంధ ఉత్తర్వు , దాని వ్యవధిగురించి లక్షణ హీనంగా లేని కేసులకు కొత్త చట్టం వర్తించదని , కాబట్టి సెక్షన్ 11-ఎ తన నిర్బంధ కాలాన్ని పొడిగించడానికి ఉపయోగపడదని పేర్కొంటూ పిటిషనర్ వ్యతిరేకించారు. ఆమె సెక్షన్ 11-ఎ(2) లో ఈ కింది భాగాన్ని ఉదహరించింది:

> "…. ముందస్తు నిర్బంధం (రెండవ సవరణ) చట్టం , 1952 ప్రారంభానికి ముందు సెక్షన్ 11 కింద నిర్ధారించబడిన ప్రతి నిర్బంధ ఉత్తర్వు , తక్కువ వ్యవధిలో తప్ప ఉత్తర్వులో పేర్కొనబడింది, 1 ఏప్రిల్, 1953 వరకు అమలులో ఉంటుంది."

తన నిర్బంధ ఉత్తర్వులో తక్కువ వ్యవధిని పేర్కొనలేదని పిటిషనరు అంగీకరిస్తూ తన నిర్బంధ గడువు 31 మార్చి 1952 న లేదా 30 సెప్టెంబరు 1952 నాటికి ముగుస్తుంది కాబట్టి , అ రెండు తేదీలలో ఒక దానిని ఇప్పుడు ఉత్తర్వులో పేర్కొనాలి మరియు అది గనక పూర్తయితే మాకు తక్కువ వ్యవధి అని నిర్దేశించే ఉత్తర్వు ఉంటుంది , కాబట్టి సెక్షన్ 11-ఎ ప్రకారం తన నిర్బంధాన్ని పొడిగించడానికి ఉపయోగించదని వెల్లడించింది.

ఈ వాదనను మేము అంగీకరించలేము. సెక్షన్ స్పష్టంగా పేర్కొంటోంది , మరియు ఉత్తర్వులో తక్కువ వ్యవధిని పేర్కొనకపోతే గనక సెక్షన్ 11-ఎ(2) వర్తిస్తుంది. "లేదా మునుపటి చట్టం గడువు ముగిసిన కారణంగా పేర్కొనబడినట్లు భావించాలి" అనే పదాలను మేము సెక్షన్ లో చేర్చలేము. అందువలన సెక్షన్ II-ఎ(2) నిర్బంధ కాలాన్ని 1 ఏప్రిల్ , 1953 వరకు న్యాయబద్ధంగానే పొడిగించినట్లుగా మేము భావిస్తున్నాము.

పిటిషనరు తదుపరి వాదాంశం రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 14 మరియు అధికరణం 22(i)(బి) పైన ఆధారపడింది. అది ఈ విధంగా మొదలైంది. 1950 నాటి ముందస్తు నిర్బంధ (పీజీ) చట్టంలోని సెక్షన్ 3(1)(ఎ) అనుమతించదగిన నిర్బంధ ప్రాథమికాంశాలను మూడు వర్గాలుగా వర్గీకరిస్తుంది. అధికరణం (ఆర్టికల్) 22(7)(బి) ఎ వ్యక్తినైనా "ఏ తరగతి లేదా తరగతుల కేసుల్లోనైనా" నిర్బంధించగల గరిష్ట వ్యవధిని సూచించడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఇస్తుంది. ప్రతి తరగతికి ఇది గరిష్టంగా ఒకదానిని మాత్రమే అనుమతిస్తుందని పిటిషనర్ వాదించారు మరియు ఒక తరగతిలోని "సమానమైన వాటి" కోసం వేర్వేరు గరిష్టాలను అందించినట్లయితే అది ఈ కోర్టు

నిర్ణయాలద్వారా వివరించబడిన అధికరణం (ఆర్టికల్) 22(7)(బి) ని మాత్రమే లేకుండా అధికరణం 14 ను కూడా ఉల్లంఘించినట్లవుతుందని వాదించారు. ఆమె ఇంకా వాదనలను వినిపిస్తూ ఇప్పుడు రెండవ సవరణ చట్టం , 1952 (1952 చట్టం LXI) ద్వారా చేర్చబడిన సెక్షన్ 11-ఎ ద్వారా అ విధంగా ప్రవేశపెట్టబడింది, అలాగే న్యాయవిరుద్ధం (అల్ట్రావైరస్) కూడా.

ఆమె వాదాంశం ఈ కింది విధంగా ఉంది.

సెక్షన్ 11 కింద నిధరించబడిన ఏదైనా నిర్బంధ ఉత్తర్వును అనుసరించి ఏ వ్యక్తినైనా నిర్బంధించబడే గరిష్ట కాలం నిర్బంధ తేదీనుండి పన్నెండు నెలలని సెక్షన్ 11-ఏ లోని సబ్-సెక్షన్(1) వివరిస్తోంది. కానీ సబ్-సెక్షన్(2) నిర్బంధాలను రెండు తరగతులుగా విభజిస్తూ దీనిని విశదీకరించింది; (ఎ) 1952 సెప్టెంబరు 30 వ తేదీకి ముందు నిర్బంధ ఉత్తర్వు నిర్ధారించబడినవి మరియు (బి) ఆ తేదీ తర్వాత నిర్ధారణ చేయబడినవి , మరియు మునుపటి సందర్భంలో , ఉత్తర్వులో తక్కువ వ్యవధిని పేర్కొనకపోతే నిర్బంధం 1953 ఏప్రిల్ 1 వరకు లేదా నిర్బంధ తేదీనుండి పన్నెండు నెలలవరకు కొనసాగుతుందనికూడా అది సమకూర్చింది. అయితే , ఏది తర్వాత ముగుస్తుందో అది అమలులో కొనసాగుతుంది. ఇది , చట్టానికి ముందు మరియు తరువాత నిర్బంధాలను విభజించే తాజా వర్గీకరణను వాడుకలోకి తీసుకువస్తుందని ఆమె వెల్లడించింది. ఇది న్యాయవిరుద్ధం (అల్ట్రా వైరస్) ఆమె చెప్పింది , ఎందుకంటే , మొదటగా , ఇది చట్టంలోని సెక్షన్ 3 ప్రకారం ఆమెకు చెందిన తరగతిలో వివక్షపూరిత వర్గీకరణను ప్రవేశపెడుతుంది , మరియు రెండవది , ఆమెకు నష్టం కలిగించే 1952 రెండవ సవరణ చట్టంద్వారా కొత్త సబ్-డివిజన్ చేయబడిన తాజా తరగతిలోకూడ ఇది వివక్షను నిర్దేశిస్తుంది.

మొదటి వాదాంశానికి సంబంధించి , శ్యాంరావు **వి.పారులేకర్ వర్సెస్ డిస్ట్రిక్ట్ మెజిస్ట్రేట్, థానా అండ్ అదర్స్ [(1952 యస్.సి.ఆర్.683, పేజీ 691 మరియు 693 వద్ద]**కేసు తీర్పులోని ఆధారాలు (రేషియో డెసిడెండి) ఇక్కడ వర్తిస్తాయి. ఆ కేసులో , నిర్బంధాలను ఇప్పటికే సలహా మండలి పరిగణించినవి మరియు లేని వాటిగా విభజించారు. ఇది ఆమోదించబడింది. ఇక్కడ విభజన రేఖ భిన్నమైనది అనగా , ఒక నిర్దిష్ట తేదీ , అయితే సూత్రం మాత్రం ఒకటే మరియు దాని సహేతుకత ఎప్పటికప్పుడు చేసిన వివిధ సవరణలను పరిశీలించినట్లయితే స్పష్టంగా గోచరిస్తుంది.

ప్రధాన చట్టం అయిన 1950 చట్టంయొక్క జీవితప్రమాణం , సవరణ చట్టం (1952 చట్టం XXXIV) లోని సెక్షన్ 2 ద్వారా 1952 అక్టోబర్ 1 వరకు పొడిగించబడింది మరియు సెక్షన్ 3 ప్రభావం 1952 మార్చి 14 నాటికి అమలులో ఉన్న అన్నీ నిర్బంధాల జీవితప్రమాణం (అవి అ తేదీకి

ముందు నిర్ధారించబడితే) ప్రధాన చట్టం అమలులో ఉన్నంత కాలంవరకు పొడిగించే విధంగా అ తేదీవరకు అనగా 1952 అక్టోబర్ 1 వరకు ఉంటుందని దీని అర్ధం కానీ 1952 రెండవ సవరణ చట్టం ప్రధాన చట్టంయొక్క జీవిత ప్రమాణాన్ని 1954 డిసెంబర్ 31 వరకు పొడిగించబడింది. కాబట్టి, సెక్షన్ 11–ఎ లేనట్లయితే అ నిర్బంధాలన్నీ అ తేదీవరకు పొడిగించబడేవి. అయితే సెక్షన్ 11–ఎ దానిని సవరించింది మరియు ఈ పాత నిర్బంధాలకు తాజా తేదీగా 1953 ఏప్రిల్ 1 గా ఉంచింది. అందువల్ల ఇది ఒక ప్రయోజనాన్ని చేకూర్చింది మరియు ఇది అసమంజసమైనదిగా పరిగణించబడదు. సెక్షన్ 11 –ఎ లోని సబ్–సెక్షన్(3) దాని లక్ష్యంగా సూచిస్తుంది.

కానీ నిబంధనలు వివక్షతతో కూడుకుని ఉన్నాయని పిటిషనర్ ఆక్షేపించారు. 1952 సెప్టెంబరు 30 వ తేదీకి ముందు మరియు ఆ తర్వాత ఉన్న నిర్బంధాల కొత్త వర్గీకరణ మేలు చేసేదేనని భావించనప్పటికీ, సెక్షన్ 11–ఎ వివక్షతతో కూడుకున్నాడని , ఎందుకంటే ఇది తన తరగతికి చెందినవారిని, అనగా సెప్టెంబరు 30 వ తేదీకి ముందు నిర్ధారించబడిన నిర్బంధవ్యక్తులమధ్య వివక్ష చూపుతుందని ఆమె పేర్కొన్నారు. ఆమె ఈ విధంగా పేర్కొంది.

తన నిర్బంధ కేసునే గనక తీసుకున్నట్లయితే , ఒకవేళ సెక్షన్ 11–ఎ గనక మేలు చేసేదైతే అది 1953 ఏప్రిల్ 1 వరకు కొనసాగుతుందని, అనగా, తన నిర్బంధం 1951 అక్టోబరు 16 నుండి 1953 ఏప్రిల్ 1 వరకు 17 ½ నెలలు ఉంటుందని ఆమె తెలియజేసింది. మరో వైపుగనక చూసినట్లయితే , 1952 సెప్టెంబరులో ఆమె తర్వాత నిర్బంధించబడిన వ్యక్తి కూడా , చెప్పాలంటే, 1953 ఏప్రిల్ 1 న గడవు ముగిసిపోయి విడుదల కావల్సివుంటుంది. కాబట్టి నిర్బంధం ఉండేది కేవలం ఆరు నెలలు మాత్రమే.

మా అభిప్రాయంలో ఇది అధికరణ (ఆర్టికల్) 14 ప్రకారం వివక్ష కాదు. పన్నెండు నెలలవంటి నిర్దిష్ట కాలాన్ని పేర్కొనడంద్వారా లేదా వెలుపలి పరిమితిని నిర్ణయించడం ద్వారా గరిష్టంగా నిర్ణయించవచ్చు, అటువంటి సందర్భంలో అది అనివార్యం. ప్రతి వ్యక్తి కేసులో నిర్బంధ వ్యవధి మారుతూ ఉంటుంది. తరువాత తేదీలో నిర్బంధంలోకి తీసుకున్నవారిని తక్కువ కాలంపాటు నిర్బంధించవలసి ఉంటుంది. ప్రతి ఒక్కరికీ ఒకే సమయంలో నిర్బంధించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి లేదు. అది విచక్షణ కలిగి వుంది. అంతేకాకుండా , నిర్బంధ ఉత్తర్వును ఏ ఆరంభ సమయంలోనైనా ఉపసంహరించుకోవడానికి లేదా సవరించడానికి అధికారం తగిన ప్రభుత్వానికి వదిలివేయబడింది. ఈ అంశం **శ్యాంరావు వి.పారులేకర్ వర్సెస్ ది డిస్ట్రిక్ట్ మేజిస్ట్రేట్ , థానా అండ్ అదర్స్ కేసులో**

[(1952) యస్ సి ఆర్ పేజీ 683-691 మరియు 693 వద్ద] పరిగణించబడింది మరియు నిర్బంధితుడు (డిటెన్యూ) కి వ్యతిరేకంగా నిర్ణయించబడింది.

నిర్బంధ కారణాలు అస్పష్టంగా ఉన్నాయని పిటిషనర్ మళ్ళీ వాదిస్తూ కేసు పూర్వాపరాలను (మెరిట్స్) పూర్తిగా పరిశీలించడంతోపాటు తన దరఖాస్తును ప్రయత్నించారు. **శ్యాంరావు వి. పారులేకర్ వర్సెస్ ది స్టేట్ ఆఫ్ బాంబే (పిటిషన్ నంబరు 86/1952)** కేసును ఆమె ప్రస్తావించారు. ఆ కేసులో ఈ కోర్టులోని మరో ధర్మాసనం మరొక నిందితుని (డిటెన్యూ) , ఆమె వెల్లడించినట్లుగా , ఇలాంటి పరిస్థితుల్లోనే, విడుదల చేసింది. అయితే , పూర్వాపరాలపై (మెరిట్స్) ఆమె పిటిషన్ ఇప్పటికే తిరస్కరించబడినందున దీనిని మేము అనుమతించలేము. ఇతర పిటిషన్ లో ఈ వాస్తవాన్ని కోర్టు దృష్టికి తీసుకురాలేదని మేము అర్థం చేసుకున్నాము. దరఖాస్తు కొట్టివేయబడింది.

దరఖాస్తు కొట్టివేయబడింది.

ప్రతివాదులకు ఏజెంటు: జి.హెచ్. రాజాధ్యక్ష